

KATALOG ZNANJA

1. IME PREDMETA

TELESNO GIBANJE IN ZDRAVA PREHRANA

2. SPLOŠNI CILJI PREDMETA

Splošni cilji predmeta so:

- razviti komunikacijske spretnosti za načrtovanje in izvajanje dela;
- pridobiti pozitiven odnos do zdravega življenjskega sloga;
- razvijati sposobnost samostojnega sprejemanja odločitev pri reševanju problemov;
- pridobiti moralne norme za izvajanje.

Specifično strokovno usmerjeni cilji so:

- razviti pozitivna stališča do gibanja, zdravega načina prehranjevanja in kakovostnega preživljanja prostega časa;
- razviti sposobnost obvladovanja nalog za razvijanje gibalnih in funkcionalnih sposobnosti;
- pridobiti znanje o zdravi, uravnoteženi, dietni in alternativni prehrani;
- upoštevati celostni pristop pri načrtovanju programov prehranjevanja in telesne vadbe;
- izvajati ustrezne programe in jih ustrezno popraviti med samo izvedbo.

3. PREDMETNO SPECIFIČNE KOMPETENCE

Pri predmetu si študenti poleg generičnih pridobijo naslednje kompetence:

1. poznavanje načel zdravega življenjskega sloga;
2. poznavanje, načrtovanje in izvajanje telesnega gibanja;
3. poznavanje, načrtovanje in izvajanje zdrave prehrane;
4. ocenjevanje stanja stranke ter načrtovanje in izvajanje ustreznega programa telesnega gibanja in prehranjevanja.

4. OPERATIVNI CILJI

INFORMATIVNI CILJI	FORMATIVNI CILJI
1. Poznavanje načel zdravega življenjskega sloga:	
<ul style="list-style-type: none"> • pozna vsebine zdravega življenjskega sloga; • razume pozitivne vplive zdravega življenjskega sloga in njihov vpliv na človeka. 	<ul style="list-style-type: none"> • pojasni vsebine in pomen zdravega življenjskega sloga; • usmerja stranke v zdrav življenjski slog.
2. Poznavanje, načrtovanje in izvajanje telesnega gibanja:	
<ul style="list-style-type: none"> • razume funkcijo skeleta, sklepov in mišic pri telesni aktivnosti; • razloži osnovne zakonitosti športne vadbe, pozna pomen uvodnega, glavnega in zaključnega dela vadbe; • razloži pomen in vrste gimnastičnih vaj; • razloži vplive in pomen pravilne izvedbe gimnastičnih vaj (korektivna gimnastika); • razloži energijske procese, ki delujejo v mišicah; • pozna pojma aerobna in anaerobna telesna vadba; • razloži pomen in vpliv redne aerobne in anaerobne telesne vadbe na človeško telo; • razume in zna razložiti pojma intenzivnost (nizka, srednja, visoka) in količina pri telesni vadbi; • pozna osnovne zakonitosti glasbe (ritem); • pozna zakonitosti pri aerobiki (uvodni del, glavni del in sproščanje); • razume zakonitosti vadbe v fitnessu; • pozna metode dela v fitnessu; • pozna ukrepe za preprečevanje preobremenitev in zmanjšanje telesnih poškodb. 	<ul style="list-style-type: none"> • samostojno zna izbrati ustrezen sklop gimnastičnih vaj glede na potrebe in zmožnosti stranke; • samostojno zna izvesti postopek posturalne analize (ocena analize telesne drže); • samostojno zna izbrati korektivne gimnastične vaje; • samostojno zna izbrati metode in izvajati vaje oz. aktivnosti za razvoj in izpopolnjevanje vzdržljivosti, moči, hitrosti, gibljivosti in koordinacije; • samostojno uporablja primerne pripomočke in opremo za posamezno telesno aktivnost (nordijska hoja, tek, kolesarjenje ...); • samostojno zna določiti stranki območje srčnega utripa za različne stopnje intenzivnosti (glede na cilj); • samostojno izbere obliko (visoko intenzivna, srednje intenzivna, nizko intenzivna) in metodo telesne vadbe; • samostojno zna izbrati aktualne oblike individualne in vodene vadbe (popularizacija športne aktivnosti); • samostojno izbere plesna gibanja v različnem ritmu in tempu; • samostojno zna izvesti osnovne korake pri aerobiki; • samostojno izvaja osnovne tehnike sproščanja (joga, pozdrav soncu, stretching); • samostojno zna izbrati ustrezne metode dela v fitnessu in zna samostojno izvajati vadbo v fitnessu glede na zastavljene cilje.
3. Poznavanje, načrtovanje in izvajanje zdrave prehrane:	
<ul style="list-style-type: none"> • razume pomen zdravega življenjskega sloga in vlogo prehrane v njem; 	<ul style="list-style-type: none"> • samostojno uporablja sodobna načela in spoznanja prehranjevanja;

<ul style="list-style-type: none"> • pozna zdravo prehrano in njen pomen za človeško telo; • pozna učinke nepravilnega prehranjevanja; • pozna vrste, pomen in lastnosti hranilnih snovi; • pozna prebavo in presnovo posameznih hranilnih snovi; • pozna hormone, ki vplivajo na zdravje in telesno sestavo; • pozna različne oblike prehranjevanja sodobnega časa; • pozna smernice oz. prehranske piramide različnih populacij in narodnosti in smernice različnih načinov (vegetarijanstvo ...) prehranjevanja; • pozna sestavo in pripravo hrane ter razporeditev prehrane pri različnih stopnjah aktivnosti; • razloži pojme dieta, dietetika, medicinska dietetika; • pozna smernice za sestavljanje jedilnikov pri posamezni dieti; • razloži pojem shujšanost, kaheksija, fatig, anoreksija, bulimija; • pozna posledice motenega prehranjevanja zaradi nepravilnosti v prebavi, presnovi hrane in nezadostnega vnosa posameznih hranilnih snovi; • pozna zdravo prehranjevanje pri športniku, mladostniku, odraslemu, nosečnici, starostniku; • razloži alternativne načine prehranjevanja (vegetarijanstvo, veganstvo, super živila, prehranjevanje po ajurvedi) ter planiranje obrokov z načeli zdrave prehrane; • razloži nekaj primerov možne uporabe živil (limona, kvas, kumare ...) za nego telesa.	<ul style="list-style-type: none"> • samostojno svetuje hranila, ki ustrezajo sodobnim načelom zdravega in uravnoveženega prehranjevanja; • samostojno utemeljuje pomen makro in mikro hranil za zdravo in aktivno življenje; • samostojno analizira povezavo med pravilno sestavljeno prehrano in potrebami organizma po hranilnih snoveh; • samostojno svetuje o pomenu zdrave prehrane za ohranitev zdravja in dobrega počutja; • samostojno svetuje glede pravilne izbire in priprave varovalnih živil (pozna pomen in znak varovalnega živila); • prepozna učinke nepravilnega prehranjevanja; • prepozna »varno hrano« in možne onesnaževalce hrane; • zna uporabiti prehranske nadomestke oz. zamenjave hranilnih snovi v uravnoveženem obroku; • samostojno prepozna in kritično ovrednoti posamezne diete; • samostojno zna svetovati ustrezna živila, količino, razporeditev in pripravo le-teh za posamezno dieto; • samostojno zna svetovati, kako s prehrano izboljšati telesno sestavo (mišična, maščobna in kostna masa ter voda); • zna usmerjati stranko oz. ukrepati v primerih motenega prehranjevanja; • samostojno zna razporejati in sestavljati obroke pri vseh starostnih skupinah in fizioloških stanjih strank; • kritično zna oceniti različne načine alternativnega prehranjevanja in vplive na zdravje ter počutje; • samostojno zna izbrati primerno zamenjavo živil za sestavo energijsko in hranilno uravnoveženega jedilnika pri alternativnem načinu prehranjevanja; • samostojno zna svetovati glede izbire živil za zdravo kožo ter lasišče pri mladostniku, nosečnicah in starostniku (povečan vnos nekaterih hranil).
4. Ocenjevanje stanja stranke ter načrtovanje in izvajanje ustreznega programa telesnega gibanja in prehranjevanja:	

<ul style="list-style-type: none"> • pozna energijske in hranilne potrebe človeka ter izvede načrtovanje prehrane z načeli zdrave prehrane; • na podlagi meritev telesne sestave in stanja stranke zna svetovati in pripraviti program prehranjevanja in telesne aktivnosti za določeno stranko; • spozna način in pomen evidentiranja podatkov o stranki.	<ul style="list-style-type: none"> • s stranko vzpostavi primerno komunikacijo, vodi razgovor in ugotavlja indikacije in kontraindikacije; • samostojno prepozna dnevne energijske potrebe stranke (starost, presnova, telesna aktivnost ...); • samostojno oceni stanje hranjenosti z merjenjem telesne mase, telesne višine, indeksa telesne mase, debeline kožnih gub, obseg nekaterih telesnih segmentov; • samostojno pripravi energetske odmerjen jedilnik in program telesne vadbe, ki je prilagojen posamezniku in cilju; • zna spremljati in po potrebi korigirati pripravljen program za posamezno stranko.
---	--

5. OBVEZNOSTI ŠTUDENTOV IN POSEBNOSTI V IZVEDBI

Število kontaktnih ur: 72 (16 ur predavanj, 56 ur laboratorijskih vaj).

Število ur samostojnega dela študenta: 78 (študij literature in gradiv, študij primerov in reševanje praktičnih nalog).